

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

22.6.2026

.

MONIRESISTENTTIEN MIKROBIEN TORJUNTAOHJE

Ohjeen tarkoitus

Tämä on ohje moniresistenttien mikrobien seulonnasta ja potilaiden sijoittelusta hoitoyksiköissä. Näytteitä otetaan ohjeen mukaisissa tilanteissa, tarvittaessa hygieniahoitajaa konsultoiden. Muiden hyvinvointialueiden sairaaloista tulevilta ei automaattisesti oteta seulontanäytteitä (ellei yksikössä ole erikseen sovittu seulontakäytännöstä).

Ulkomailla sairaalahoidossa olleelta potilaalta, turvapaikanhakijalta tai pakolaiselta, joka on asunut Suomessa alle vuoden, tulee näytteet ottaa vastaanottavassa yksikössä.

Näytteenotosta on oma ohjeensa *Ulkomailla oleskelleen tai sairaalahoittoa saaneen potilaan näytteenotto*

Uusi moniresistentti mikrobilöydös

Infektioiden torjuntayksikkö:

- saa tiedon uudesta löydöksestä kliinisen mikrobiologian laboratoriosta ja **tekee riskitietomerkinnän LifeCareen**
- käynnistää hoitoyksikössä altistuneiden selvitystyön ja koordinoi altistuneiden seulontanäytteiden ottamista
- ohjelmoi tarvittaessa kantajasta laajat seulontanäytteet otettavaksi hoitoyksikössä tai avohoidossa

Näytteet

- näytteet otetaan mahdollisimman lähellä lähetysajankohtaa
- näytteenottovälineet löytyvät ohjeesta [Näytteenottovälineet mikrobiologisiin tutkimuksiin](#)
- tarkemmat ohjeet säilytyksestä ja lähettämisestä [Kliinisen mikrobiologian ohjekirjassa](#)

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

22.6.2026

RESISTENTTIEN MIKROBIEN VAROTOIMET JA SEULONTANÄYTTEET

ESBL E. coli

Riskitieto: **Hoidossa huomioitava kantajuus**

Riskitieto voimassa 1 vuoden

Varotoimet: tavanomaiset varotoimet, poikkeus: hematologiset potilaat hoidetaan kosketusvarotoimin

Seulontanäytteitä ei oteta

ESBL Klebsiella pneumoniae

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa kantajuus**

Riskitieto voimassa toistaiseksi

Varotoimet: kosketusvarotoimet, (oma huone + wc/suihku)

Näytteitä ei pääsääntöisesti oteta

Tarvittaessa konsultoidaan hygieniahoitajaa

MRSA

MRSA-kantajuus

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa kantajuus**

Riskitieto voimassa toistaiseksi

Varotoimet: kosketusvarotoimet, (oma huone + wc/suihku)

Ei seulontanäytteitä, ellei toisin ohjeisteta. Uudesta MRSA-kantajasta laajat seulontanäytteet hygieniahoitajan ohjeistamana, kts. alla.

Uusi MRSA-kantaja

Uudesta kantajasta otetaan laajat seulontanäytteet (MRSAVi 4358) kertaalleen hoitoyksikössä tai avohoidossa MRSA:n toteamisen jälkeen.

Jokaisesta näytteenottokohdasta otetaan näyte erikseen omalla näytteenottotikulla omaan näyteputkeen. Jokaisesta näytteestä tehdään oma tutkimuspyyntö.

Näytteenottokohdat: nenä, nielu, haava/ihorikko (tai nivunen, jos haavoja ei ole), katetrien ja dreerien juuret.

MRSA-näytteet otetaan vuodeosastohoitoon tullessa asiakkaalta, jos hän

- on suonensisäisiä huumeita käyttävä
- on turvapaikanhakija tai pakolainen, joka on asunut Suomessa alle vuoden (myös muut MDR-näytteet) ohje: *Ulkomailla oleskelleen tai sairaalahoitoa saaneen potilaan näytteenotto*
- kertoo asuvansa samassa taloudessa MRSA-kantajan kanssa
- asuu tai työskentelee sikatilalla
- potilaalla on krooninen haava / ihorikko / hautunut iho, joiden paraneminen on pitkittynyt yli neljä viikkoa

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

22.6.2026

- hoidettu ulkomaisessa sairaalassa edeltäneen vuoden aikana (kts. erillinen ohje *Ulkomailla oleskelleen tai sairaalahoitoa saaneen potilaan näytteenotto* seulotaan myös muut MDR-mikrobit)
- riskitiedoissa merkintä MRSA altistuksesta

Näissä tapauksissa asiakkaalta otetaan seulontanäyte MRSAVi 4538 (ns. Poolinäyte, katso ohje näytteenotosta MRSA-altistuskohdasta)

Varotoimet: Kosketusvarotoimet, kunnes tulokset valmistuvat

Ilmoita hygieniahoidajalle tulosten valmistumisesta

Riskitietomerkinä ei poisteta, vaikka tulos olisi negatiivinen

MRSA-altistus

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa altistus**, riskitiedoissa merkintä, jatkuva altistus hoitoyksikössä, jossa useampia MRSA-kantajia

Varotoimet: kosketusvarotoimet, kunnes seulontanäytteen tulos valmis

Riskitietoa altistuksesta ei poisteta, vaikka seulontanäytteet olisivat negatiiviset

MRSA-näyte altistuneesta (MRSAVi 4358)

- Näytteet otetaan kertaalleen eri näytteenottotikuilla eri kohdista
- Näytteet liuotetaan samaan rikastusputken nesteeseen (max kolme näytettä/putki). **HUOM! Näytteenottotikkuja EI jätetä rikastusputkeen.**
- Yhdelle rikastusputkelle tehdään yksi pyyntö, jonka lisätietoihin näytteenottokohdat on kirjattu.
- **Näytteenottokohdat:** nenä, nielu, haava/ihorikko (tai nivunen, jos ei haavoja), katetrien ja dreerien juuret. Kestokatetroidun potilaan virtsankeräyspussista sekä imulimanäyte, jos potilaalla keinoilmatie

MRSA-näyte pitkäaikaisesta haavasta (MRSAVi 4358)

- Potilaalla on krooninen haava / ihorikko / hautunut iho, joiden paraneminen on pitkittynyt yli neljä viikkoa
- Haava hoidetaan aina kosketusvarotoimin
- Näytteet otetaan myös "harmittoman näköisestä" haavasta esim. hautuneelta iholta
- Näytteitä ei oteta antibiootihoidon aikana (ab-hoidon päättymisestä oltava vähintään viikko)
- Kroonisesta haavasta otetaan näytteet 4kk välein
- Infektoituneesta haavasta otetaan bakteeriviljelynäyte Pu-BaktVi2 3492 (HUOM! Ei samanaikaisesti MRSA-näytteen kanssa)
- Infektion merkit: kuumetus, turvotus, kipu, erityy, kuume

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

22.6.2026

.

CPE

Kantajuus

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa**

Riskitieto voimassa toistaiseksi

Varotoimet: kosketusvarotoimet (oma huone + wc/suihku)

Kantajan tullessa hoitajaksolle otetaan yhteyttä hygieniahoitajaan

Altistus

Riskitieto: **erityisvarotoimia vaativa altistus**

Riskitiedoissa merkintä altistuksesta, kunnes seulontanäytteet on vastattu

Varotoimet: kosketusvarotoimet, kunnes seulontanäytteet vastattu

Näytteet: MDRsVi 6730 x 2 (tullessa ja seuraavana päivänä)

Näytteenottokohdat: haava/ihorikko, katetrien ja dreerien juuret, virtsankeräyspussi, imulima uloste/rektum. Jos potilaalla ei ole haavoja tai vierasesineitä, otetaan pelkkä rektumnäyte

Elinsiirtopotilaat, joita hoidettu HUS Meilahden Kolmiosairaalassa:

mahdollinen CPE-altistuminen, ei riskitietomerkintää

Kosketusvarotoimet, kunnes seulontanäytteet on vastattu

Näytteet: otetaan MDRsVi 6730 x 2 (Yksikköön tullessa ja seuraavana päivänä)

VRE

Kantajuus

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa kantajuus (VRE)**

Riskitieto voimassa toistaiseksi

Varotoimet: Kosketusvarotoimet (oma huone + wc/suihku)

Näytteet: Näytteitä ei pääsääntöisesti oteta. Tarvittaessa otetaan yhteyttä hygieniahoitajaan

Altistus

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa altistus (VRE)**. Riskitiedoissa merkintä altistuksesta

Varotoimet: Kosketusvarotoimet, kunnes seulontanäytteet on vastattu

Näytteet: VREVi 1788 x2 (tullessa ja seuraavana päivänä)

Näytteenottokohdat: Näytteenottokohdat: haava/ihorikko, katetrien ja dreerien juuret, virtsankeräyspussi, imulima, uloste/rektum. Jos potilaalla ei ole haavoja tai vierasesineitä, otetaan pelkkä rektumnäyte

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

22.6.2026

.

Candidozyma auris (ent. Candida auris)

Kantajuus

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa kantajuus (Candida auris)** hiivasieni = resistentti yleisesti käytössä oleville hiivasieni lääkkeille

Riskitieto voimassa toistaiseksi

Varotoimet: Kosketusvarotoimet (oma huone + wc/suihku)

Kantajan tullessa hoitajaksolle, otetaan yhteyttä hygieniahoitajaan

Altistus

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa altistus** (riskitiedoissa merkintä altistuksesta)

Kosketusvarotoimet, kunnes seulontanäytteet on vastattu

Näytteet: CaauVi 6633 x 2 (tullessa ja seuraavana päivänä)

Näytteenottokohdat: nielu, haava, nivunen ja kainalo, uloste/rektum, katetrien juuret, imulima, jos potilaalla keinoilmatie. **Jokaisesta kohdasta oma, erillinen näyte ja pyyntö**

MDR-Pseudomonas aeruginosa (moniresistentti pseudomonas aeruginosa)

Riskitieto: Erityisvarotoimia vaativa kantajuus (MDR-Pseu, MDRPA)

Riskitieto voimassa toistaiseksi

Varotoimet: Kosketusvarotoimet (oma huone + wc/suihku)

Näytteitä ei pääsääntöisesti oteta. Tarvittaessa otetaan yhteyttä hygieniahoitajaan.

Epidemiaepäilyissä altistuneiden kartoitus ja näytteet Infektioiden torjuntayksikön ohjeistamana.

MDR-Acinetobacter

Riskitieto: **Erityisvarotoimia vaativa kantajuus** (MDR-Acin, MDR-Aci)

Riskitieto voimassa toistaiseksi

Varotoimet: Kosketusvarotoimet (oma huone + wc/suihku)

Näytteitä ei pääsääntöisesti oteta. Tarvittaessa otetaan yhteyttä hygieniahoitajaan.

Epidemiaepäilyissä altistuneiden kartoitus ja näytteet Infektioiden torjuntayksikön ohjeistamana.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

22.6.2026

.

Resistenttien mikrobien näytteenottokohdat (kts. tarkempi mikrobikohtainen ohje)

Näytteet x 2	nenä	nielu	haava / ihorikko	nivunen (jos ei haavaa)	virtsa	katetrien ja dreenien juuret	kestokatetroidun potilaan virtsankeräys- pussista	imulimanäyte, jos potilaalla keinoilmatie	uloste/ rektum
MRSAVi 4358	x	x	x	x		x	x	x	
MDRsVi 6730			x			x	x	x	x
VREVi 1788			x			x	x	x	x
CaauVi 6633		x	x	x + kainalo		x		x	x